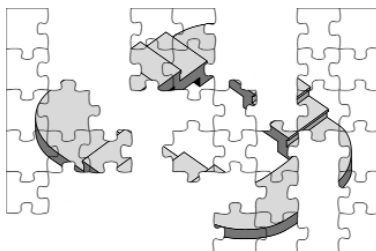

7

KAD SMO SVI BILI TITO

Svi autori koji su između dva rata pisali o kremanskom proročanstvu, nedvosmisleno su tvrdili da posle Prvog svetskog rata, sudeći po najavama Tarabića, *ratova više neće biti*. Ipak, u knjizi *Kremansko proročanstvo - šta je bilo, šta nas čeka* [25], čije se prvo izdanje pojavilo 1982. godine, ni rečju se ne pominje ova optimistička najava, nego se umesto nje u mit uvodi niz novih proročanstava kojima se najavljuje Drugi svetski rat. Svi podaci koji su navedeni u sledećem citatu, po prvi put su se pojavili tek u ovoj knjizi, celih 37 godina posle sloma fašizma i završetka Drugog svetskog rata:

Svu našu carevinu zaposjednuće tuđinska, dušmanska vojska, a cijela Jevropa biće pod vlašću krivog nekrsta.

Rusija jošte neće ratovati, ali čim dušmanska vojska krene na nju, ondakar će ona stupiti u boj. Ondaj će na njenome prijestolu vladati crveni car. Pojaviće se ljudi sa zvijezdom na čelu. I vladati će Užicem i ovijem krajevima ravno 73 dana, te će poslije, pred dušmanskom silom, otići preko Drine, Uvca i Lima. Kada se to bude zbilo pojaviće se velika glad i zlo pa će Srbi ratovati, klati se i ubijati jedni druge...

Dušmani će ovo gledati i smijati se srpskoj omrazi. Ondakar će se u narodu pojaviti jedan čoek plavijeh očiju na bijelom konju. On će, malo pomalo, sjediniti zavađenu braću. I na njegovome čelu sijaće zvijezda. On neće biti po volji dušmanskoj vojski, te će ga ona goniti dje god stigne, po šumama, rijekama i morima. No,

*taj će čoeak skupiti veliku vojsku i šnjome na Biograd udariti. Pro-
tjeraće dušmanina iz zemlje, te će nam carevina biti veća nego ika-
da što je bila.*

*Rusija će se sjediniti sa carevima preko mora, te će š njima za-
jedno spaliti taj krivi nekrst i osloboditi svo roblje Jevrope.*

Tako je Mitar Tarabić opisao drugi svetski rat. [25]

Sa ovim proročanstvom, autori *Dragoljub Golubović* i *Dejan Malenković* uveli su novu kategoriju: *udvoričko proročanstvo*. Oni nizu želeli ništa da rizikuju, pa su *Josipu Brozu* dodelili najbolju moguću ulogu; mada se knjiga pojavila dve godine posle njegove smrti, tih godina je još uvek bila aktuelna parola „*I posle Tita - Tito*“. Na neki način, autori ovog proročanstva kao da su poželeti da se umešaju i u pisanje istorije, jer su u njemu jednostrano potencirali samo ono što je išlo u prilog tadašnjem režimu, a sve „tamne strane“ komunističke vlasti jednostavno su prećutali. Recimo, Mitrovo proročanstvo tako je formulisano da je odgovornost za to što su Srbi „*ratovali, klali se i ubijali jedni druge*“ lako mogla da se pripíše samo tome što se „*pojavila velika glad i zlo*“. Ovo proročanstvo kao da je inspirisano školskim udžbenicima istorije, aktuelnim u vreme pojavljivanja pomenute knjige.

Naravno da su proročanstva o Drugom svetskom ratu i pojavi Tita bezvredna za dokazivanje prekognističke moći Tarabića, jer ona ne samo da nisu postojala pre tog rata i dolaska Tita na vlast (pa ni do njegove smrti), nego su čak i u suprotnosti sa ranije dokumentovanim proročanstvima.

Gde nam je spas

Nije samo tandem Golubović-Malenković video svoju šansu u lansiranju udvoričkog proročanstva. Samo godinu dana pre nego što je njihova knjiga „*Kremansko proročanstvo - šta je bilo, šta nas čeka*“ ugledala svetlost dana, *Savez boraca NOR-a* objavio je knjigu „*Zlatibor u ratu i revoluciji 1941-1945. godine*“, u kojoj prilaže mnogo maštovitije i lepše osmišljeno proročanstvo:

*Tako jednog dana, dok je (Miloš Tarabić) proti Zahariju pričao
o velikim nedaćama koje će zadesiti narod ovoga kraja, tokom
drugog opšteg rata, ovaj ga upita:*

- Ima li tu spasa?

A, Miloš mu odgovori:

- Valja im preseći jabuku napola „poprečice“, pa će ondakar ugledati de im je spasenje. [25]

Nije teško u ovoj priči prepoznati aluziju na petokraku, koju čine semenke popreko presečene jabuke. Bez obzira na neskrivene motive tvorca ove priče, treba im priznati da su, bar u poređenju sa mnogim drugim autorima, pokazali zavidnu količinu mašte.

Priča o Josipu Brozu Titu i Komunističkoj partiji Jugoslavije ovim se ne završava. U knjizi *Kremansko proročanstvo - šta je bilo, šta nas čeka*, Tarabićima je pripisano i proročko „viđenje“ sukoba između Staljina i Tita, započetog 1948. godine:

Mitar je svašta kazivao, te je rekao da će čovjek plavijeh očiju, a sa zvijezdom na čelu prekinuti ljubav sa našom braćom Rusima. On neće njima biti zahvalan ni za to što sijedi na našem prestolju, na koji su ga oni ustoličili i popeli. Nastaće velikačka omraza između naske i Rusa. [25]

Ovo je u suprotnosti sa svim ranijim verzijama kremanskog proročanstva, u kojima se tvrdi da su Tarabići prorekli da „kad se Rusija od svoga zla izbavi, ondakar će biti najmoćnija sila na svetu i svaka će se o njeno prijateljstvo otimati“ [10] [23]. Taj citat iz 1939. godine, koji prenosimo iz knjige dr Kazimirovića (mada ga pominju i raniji autori), odnosi se na proročanstvo za koje se danas ne bi moglo reći da se pokazalo kao uspešno. To su zapazili Golubović i Malenković pa su ga stoga diskretno „proterali“ iz svoje knjige, ali su u zamenu ponudili viziju informbirovskog sukoba, koja se znatno bolje uklapa u istorijske činjenice.

Nekoliko godina posle Titove smrti, u Golubovićevoj i Malenkovićevoj knjizi [25] čitali smo i o predskazanju kojim je Mitar Tarabić najavio koliko će doživotni predsednik živeti i kako će umreti, s tim što ovde autori uvode jednu inovaciju: *pažljivo doziranu razliku između proročanstva i stvarnog događaja*. Po njima, Mitar je predskazao da će čovek na belom konju „pasti sa svoga konja bjelca i nogu izgubiti. Od toga gubitka noge će i umrijeti, a ne od starosti svoje“. Znamo da je Josip Broz pred smrt patio od oboljenja krvnih sudova, zbog koje mu je pred smrt noga amputirana. Ovako ugrađene for-

malne nesavršenosti stvaraju privid autentičnosti i čine da se onome ko svedoči o retrodatiranom proročanstvu više veruje.

Autori knjige *Kremansko proročanstvo - šta je bilo, šta nas čeka* našli su se u nevolji kad su se uslovi izmenili i kad je naša „ljubav prema drugu Titu“ prešla iz nesumnjive u spornu kategoriju. Zato je u novom izdanju dopisano čitavo poglavlje pod naslovom „*Ko je čovek na bijelom konju*“, u kome se govori o tome da neki neimenovani analitičari smatraju da ovde nije reč o Titu nego o nekom „*čoveku budućnosti, a ne prošlosti. Jer, prema njihovim rečima, do stvarnog bratstva i jedinstva nikada nije ni došlo*“ [25]. Prihvatimo li ovo, moraćemo nekako da se pomirimo i s tim da ćemo, svidelo se to nama ili ne, u budućnosti dobiti još jednog plavoookog doživotnog predsednika sa zvezdom na čelu, koji će „*vladati Užicom ravno 73 dana*“, potom će nas osloboditi od „*krivog nekrsta*“ (koji će pre toga valjda nekako ponovo zavladati) pa će „*prekinuti ljubav sa našom braćom Rusima*“ i na kraju će „*od gubitka noge i umrijeti, a ne od starosti svoje*“. Bilo bi to matematički precizno ponavljanje istorije, kao muzički refren na pokvarenoj gramofonskoj ploči.

Inače, proročanstvo o „*čoveku na belom konju*“ koji će osloboditi narod, prisutno je kod nas još od 17. veka. Kad je austrijski vojskovođa *Pikolomini* 1689. godine stigao do Skoplja, ljudi su verovali da je on taj o kome proročanstvo govori i da će ih osloboditi od turskog ropstva. Svi su se digli na oružje, jer je *Pikolomini* vešto iskoristio to narodno verovanje [23].

Kad Drina potekne uz Taru

Evo još jednog proročanstva iz knjige *Golubovića i Malenkovića*, koje je doživelo veliki publicitet, a s obzirom na to da se odnosi na događaj iz bliske prošlosti, dobro će poslužiti za procenu autentičnosti kazivanja:

Kad Drina kod Bajine Bašče bude premošćena na dva mjesta i kada potekne uz Taru, a u istom danu se poklope Veliki petak i Đurđevdan - tih godina će nastupiti nekakav velikački belaj. [25]

Ova navodna vizija kremanskih proroka dobila je značajno mesto u knjizi „*Velikački belaj*“, doduše, pojavio se tek tokom devedesetih godina, ali je trostruka koincidencija (dva mosta, reverzibilna elektrana i poklapanje dva crkvena praznika), koja je doživela svoje ispunjenje 1983. godine, bila impresivan pogodak. Priča je u knjizi dopunjena i opširnim iznošenjem sećanja autora na male kremanske „diskusione tribine“ koje su se uoči Drugog svet-

skog rata vodile ispred seoske kafane upravo na temu ovog proročanstva, pa se navode čak izjave i imena diskutirana.

Oduševljenje čitaoca ipak će splasnuti ako pokuša da pronađe ovo proročanstvo u prvom izdanju knjige, koje je izašlo iz štampe pre nego što je proročanstvo „ispunjeno“. U tom izdanju baš ništa od svega toga se ne pominje! Da li je proročanstvo i tada postojalo? Možemo li da verujemo da bi autori, tako sigurni u proročku moć Tarabića, propustili da pomenu ovo proročanstvo samo godinu dana pre njegovog ispunjenja - naravno, ako je ono i tada postojalo? Čak i ako pogledamo drugo izdanje, iz 1984. godine, videćemo da ovo proročanstvo nije postojalo ni celih godinu dana posle ispunjenja. Tek u trećem izdanju (1986) invencija autora dolazi do izražaja i od tada se priča o Drini koja teče uzbrdo, neizmenjena, provlači kroz sva kasnija izdanja.

Ne treba posebno podvlačiti da ovo proročanstvo ne navodi ni Dr Kazimirović, niti bilo ko drugi pre 1986. godine.

O kremanskoj crkvi

U *Velikoj Srbiji* iz 1916. godine, anonimni autor (kasnije identifikovan kao *Ilija Đukanović*), govoreći o „*blagim i srećnim danima*“ do kojih će doći posle rata, piše da „*prorok nije ni svoje Kremane zaboravio, jer je govorio da će tek tada u Kremnana biti podignuta crkva*“ [9c].

Mada su „*blagi i srećni dani*“ već bili tu (rat je davno završen), gradnja crkve još nije bila započeta. Ipak, dr Kazimirović je 1928. godine u *Vremenu* ponovio ovo Mitrovo proročanstvo:

- E kume! Nit' je bilo nit' će tu kadgod crkve biti. Crkva će biti podignuta na drugom mestu, posle opšteg rata, kad Srbija bude carevina! [10]

U vreme pisanja tog teksta dr Kazimirović je terminom *Opšti rat* još uvek označavao Prvi svetski rat, mada će se na samom početku Drugog svetskog rata predomisлити. Svejedno, dr Kazimirović je tada morao da objasni zašto crkve, i pored nedvosmisleno iskazanog proročanstva, još uvek nema:

Kremna su i danas bez crkve. Ko zna: možda će se podići tek onda, kad Srbija odista bude carevina!... [10]

Kremanska crkva

Prošlo je još 11 godina. Drugi svetski rat je započeo i, kao što smo već videli, dr Kazimirović se predomislio. *Prvi svetski* više nije *Opšti* jer ga je sada prekrstio u *Evropski*, a izraz *Opšti rat* iskoristio je da označi *bune i revolucije* (jer organizovanih ratova, kako je tvrdio, više neće biti). Tako je oba izdanja knjige „*Tajanstvene pojave u našem narodu - kremansko proročanstvo*“ iz 1939. i 1941. godine proročka vizija o kremanskoj crkvi ispričana istim rečima, ali je njena najavljena gradnja uz pomoć terminološkog trika prebačena u period

posle „buna i revolucija“. Ova intervencija govori o tome kako je Kazimirović gradio argumente za podršku autentičnosti kremanskog proročanstva:

Tada naiđem na Mitra, koji će mi reći: „E, kume! Nit' je bilo nit' će tu kadgod crkve biti. Crkve će biti, al' će biti podignuta na drugom mestu, posle opšteg rata, kad Srbija bude carevina!“

Odišta, crkve ni danas u Kremnima nema. [23]

Ali crkve je ipak bilo! Dr Kazimirović verovatno nije znao da je njena gradnja započeta 1938. godine i da su u martu 1941. već bili završeni svi radovi osim enterijera [25]. Kako bi ovo Mitrovo proročanstvo glasilo da je dr Kazimirović imao podatak da je zgrada crkve podignuta pre *opšteg* (uslovno rečeno, Drugog svetskog) rata? Da li bi dozvolio da ono bude jedino netačno među desetinama tačnih?

Sada dolazi ono najzanimljivije. Kasniji autori (Golubović i Malenковиć), znajući kada je crkva sagrađena, jednim potezom pera ispravili su sve greške - ne samo Đukanovićevu i obe Kazimirovićeve, nego i Mitrovu. Po njima, Mitar je rekao:

Tek između dva velikačka rata, kada mir među ljudima budne trno ko žiža dogorjele svijeće, Kremanci će otpočeti sa zidanjem crkve te još malo da budnu gotovi pa će stati. Spriječiće ih rat.
[25]

Kada je Mitar najavio gradnju crkve? Odmah posle *Opšteg rata* po prvom tumačenju (*Prvog svetskog*), ili tek kad Srbija „*odista bude carevina*“, ili posle *Opšteg rata* po drugom tumačenju (u smislu neorganizovanih buna i revolucija), ili pred Drugi svetski rat, „*kada mir među ljudima budne trno ko žiža dogorjele svijeće*“?

Ova četiri svedočenja, mada se odnose na proročanstvo poteklo od iste osobe o gradnji jedne iste crkve, ne samo da se suštinski razlikuju, nego su savršeno prilagođena onome što su analitičari znali (ili su mislili da znaju) o činjenicama.

Koji zaključak da izvedemo, kada znamo da se od svih ovih „proročanstava“ samo poslednje pokazalo kao ispravno - ono koje se pojavilo tek pošto je crkva bila sagrađena?